

تجارت متقابل (counter trade)

بخش چهاردهم - قسمت دوم

نوشته مایکل رو

ساخت یک سد و تاسیسات هیدروالکتریک در Visegrad روی رودخانه دانوب واقع در مجارستان برنده شد. خریدار دولت مجارستان بود و ارزش سرمایه‌گذاری در بخش هیدروالکتریک (OVIBER) برای کل پروژه بالغ بر ۶۵۰ میلیون دلار می‌شد.

DOKW به عنوان پیمانکار عمومی وارد عمل شد و ترتیبات تامین مالی را فراهم ساخت. کنسرسیومی متشکل از بانک‌های اتریشی پرداخت اعتباری به مبلغ کل هفت میلیون شیلینگ را متقبل شد. OVIBER (خریدار مجارستانی) در مقابل دریافت وام متعهد شد سالیانه ۱۲۰۰ کیلو وات برق به برد الکتریکی اتریش (AEB) انتقال دهد که حدود ۶۷ درصد از بازده برآورد شده پروژه را دربر می‌گرفت.

از آنجایی که ارزش تحویل یا انتقال حجم برق یاد شده از میزان تعهدات سالیانه پرداخت وام مجارستان بیشتر بود، لذا موافقت گردید که AEB مابه‌التفاوت را به صورت وجه رایج پرداخت کند. البته چنین توافقی ضرورت داشت زیرا OVIBER نیازمند یک منبع تامین مالی بود که نه بدهی خارجی مجارستان را افزایش دهد و نه تراز پرداخت مطلوب، اما پرنوسان آنرا بر هم زند.

این فرایند مستلزم آن بود که قراردادهای جداگانه‌ای بین طرف‌های مختلف مشارکت منعقد شود. این قراردادها از یک سو قرارداد ساخت و ساز بین DOKW و OVIBER را در بر می‌گرفت و از سوی دیگر قرارداد تامین برق بین OVIBER و AEB را شامل می‌شد.

دغدغه مهم طرفین قراردادها آن بود که

شکل کلای سرمایه‌ای به ارزش ۷۰ میلیون فرانک فرانسه معادل ۱۲ میلیون دلار آمریکا و بقیه به صورت وجه نقد به ارزش ۳۰ میلیون فرانک فرانسه معادل پنج میلیون دلار آمریکا تامین گردید. ضمناً شرکت Pechiney متعهد شد تا نسبت به صادرات بخشی از محصولات کارخانه ترتیباتی فراهم نماید. این ترتیبات به نحوی پایه‌گذاری شد که با صادرات بمیزان ۱۳ درصد در سال ۱۹۸۹ شروع و با افزایش تا ۱۹ درصد در سال ۱۹۹۴، قادر شود تمام منابع مورد نیاز برای پرداخت سرمایه‌گذاری مشارکت سهامی را فراهم و حقوق سهامدارانش را تامین نماید.

برق مجارستان

قراردادهای تجارت متقابل در ارتباط با قراردادهای بخش ساخت و ساز غالباً شامل ترتیباتی برای تحویل به طرف سوم خارج از قرارداد نیز می‌شوند. در چنین مواردی پیش‌نویس دقیق قرارداد از اهمیت مضاعفی برخوردار است. زیرا باید اطمینان حاصل شود که همه تعهدات به طور شفاف تعریف و مرزبندی شده و تعهدات مندرج در قراردادهای مختلف مستقل از یکدیگرند.

معمولاً قراردادهای تامین مالی در چنین مواردی از پیچیدگی زیادی برخوردارند و غالباً مستلزم صدور گارانتی‌های متعدد و سایر ابزارهای تضمین می‌باشند. مورد زیر یک نمونه برجسته از این نوع قراردادها را نشان می‌دهد.

در سال ۱۹۸۷ شرکت نیروگاه برق دانوب اتریش (DOKW) در مناقصه قرارداد

مشارکت سهامی فرانسه - شوروی

طی آخرین سال‌های حکومت کمونیست‌ها در اروپای شرقی، قراردادهای مشارکت سهامی بین فروشندگان غربی و شرکت‌های متعلق به دولت‌های کشورهای اروپای شرقی در معاملات بازرگانی بین شرق و غرب به صورت رایج درآمد. این قراردادها که اغلب بر ارکان معاملات تجارت متقابل استوار بود، اولین نمونه از این معاملات را شکل می‌داد. مثال زیر یکی از این نمونه‌هاست:

در دسامبر ۱۹۸۸، شرکت تولید آلومینیوم فرانسوی بنام Pechiney با تشکیل یک شرکت سهامی خاص در کشور ارمنستان (بخشی از اتحاد جماهیر شوروی سابق) به توافق رسید. هدف این مشارکت نوسازی یک کارخانه تولید آلومینیوم در آن کشور بود. منابع مالی مورد لزوم برای اجرای پروژه مجموعاً به یک میلیارد فرانک فرانسه معادل ۱۶۹ میلیون دلار آمریکا بالغ می‌شد. مقرر شد نصف این مبلغ از محل وام ناشی از توافق تجاری دو دولت فرانسه و روسیه و نیم دیگر از طریق فعالیت‌های مشارکت سهامی تامین گردد.

در این مشارکت روسیه مالکیت ۷۵ درصد یا ۳۷۵ میلیون فرانک فرانسه معادل ۶۴ میلیون دلار آمریکا، شرکت Pechiney بالغ بر ۲۰ درصد و یا یکصد میلیون فرانک فرانسه معادل ۱۷ میلیون دلار آمریکا و یک کنسرسیوم از بانک‌های فرانسوی به رهبری Credit Lyonnais بقیه ۵ درصد یا ۲۵ میلیون فرانک فرانسه معادل ۴/۲ میلیون دلار آمریکا را در اختیار گرفت.

بخشی از سهم شرکت Pechiney در

اطمینان یابند هر قرارداد به طور قانونی مستقل از یکدیگر است و همچنین همه پرداختها به DOKW طی مدت ساخت و ساز بموقع انجام می‌گیرد، ترتیبات پرداخت به طریق زیر تنظیم شدند:

* مقرر شد شعبه OVIBER اتریش، اسنادی که بوسیله DOKW در رابطه با پیشرفت کار ارایه می‌شود را مورد بررسی و بازرسی قرار دهد و به استناد صحت اسناد شعبه شرکت مجاز بود که پرداختها را در وجه DOKW به طور مرحله‌ای انجام دهد.

* عملاً پرداختهای مرحله‌ای در وجه DOKW به موجب قرارداد ساخت در صورتی انجام می‌گرفت که AEB برای تحویل‌های آتی برق بر وفق قرارداد فروش برق به OVIBER پیش پرداخت نماید.

* صدور هر مجوز پرداخت مرحله‌ای در وجه DOKW باتوجه به وضعیت حساب بدهکار- بستانکار موضوع قرارداد فروش الکتریسته انجام می‌گرفت.

* مقرر شد تحویل متقابل برق طبق برنامه‌ریزی در سال ۱۹۹۶ آغاز شود. در ضمن، بانک‌های وام دهنده به منظور پوشش تمام مطالبات معوقشان نیز ترتیباتی دادند که به عنوان TCR (الزام پوشش کامل) معرفی شد. مقادیری که باید پوشش داده می‌شد، تمام سرمایه، سود و سایر هزینه‌های تعویق قبل از شروع تحویل متقابل بود. ساختار TCR به شکل زیر طراحی شد:

* AEB حق قانونی خود را نسبت به تحویل‌های آتی برق در راستای پرداخت اقساط وام بانکی در سررسید به بانکها واگذار می‌کرد.

* هنگامی که تحویل برق انجام می‌پذیرفت این حق قانونی به AEB مسترد می‌شد.

هر شش ماه یکبار TCR مورد ارزیابی مجدد قرار می‌گرفت. هدف از این روند، برقراری یک جریان نقدی پایدار بود که مقادیر برق قابل تحویل سالیانه را تعیین

می‌کرد.

* مقادیر TCR در هشتمین سال فروش برق در صورت پرداخت کامل وام‌های بانکی به صفر تنزل می‌کرد.

کنسرسیوم بانک‌ها یک گارانتی از وزارت مالیه اتریش ناظر بر توافق برای کسب یک سند تضمین همسان، با دولت مجارستان اخذ نمود. گارانتی مزبور پیش پرداخت بانکها را پوشش می‌داد.

گارانتی مجارستانی تعهدات مالی OVIBER را به AEB تضمین می‌کرد. سند مزبور به صورت عندالمطالبه بود و در زمان تعویق در پرداختهای OVIBER ناشی از وقفه در تحویل برق فعال می‌شد. این تضمین به بانک واگذار شد و چنین مقرر شده بود که در صورتی که بانکها صدور سند تضمین وزارت دارایی اتریش را اعلام وصول نمودند، به طور خودکار به دولت اتریش واگذار گردد.

□ ادامه دارد

تعارف جدید خدمات تبلیغاتی نشریه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

* با توجه به افزایش چشمگیر تیراژ (شمارگان) نشریه و توزیع دقیق و سراسری آن میان شرکت‌ها، اعضای محترم اتاق و مراکز رسمی مربوطه، تعارف جدید خدمات به شرح زیر اعلام می‌گردد:

محل چاپ آگهی	نام اتاق بازرگانی (فارسی) قطع نشریه: ۲۱×۲۷/۵ - اندازه مطلب: ۱۷×۲۲/۵	توضیحات
آگهی‌های رنگی:	۱,۴۰۰,۰۰۰ تومان	- فیش واریز وجه نقد به حساب بانکی ۱۰۱۱۰ بانک ملت، شعبه شرکت نفت، خیابان طالقانی، تهران، یا چک هزینه چاپ آگهی دروجه «اتاق بازرگانی و صنایع معادن ایران» همزمان با پذیرش سفارش چاپ آگهی دریافت می‌شود.
صفحه پشت جلد	۱,۰۰۰,۰۰۰ هزار تومان	- هزینه انجام سفارش چاپ آگهی از اشخاص حقوقی و حقیقی خارجی به دلار دریافت می‌شود.
صفحه داخل جلد	۸۵۰ هزار تومان	- اقامتگاه شرکت / موسسه، تعیین کننده خارجی یا داخلی بودن آن می‌باشد.
صفحه روبروی شناسنامه	۶۰۰ هزار تومان	- هزینه‌های طراحی، عکاسی و فیلم به عهده آگهی دهنده می‌باشد.
صفحه اول و صفحه آخر چهار رنگ	۵۰۰ هزار تومان	- هر صفحه رنگی یا سیاه و سفید رپرتاژ آگهی با قیمت‌های فوق به اضافه هزینه تهیه متن و هزینه طراحی دریافت می‌شود.
صفحه وسط	۴۵۰ هزار تومان	- توزیع جزوات تبلیغاتی همراه با نشریات، باتوجه به ضخامت کاغذ یا مقوای آن و هزینه پستی مربوطه محاسبه و دریافت خواهد شد.
صفحات داخلی	۲۵۰ هزار تومان	
آگهی‌های تک رنگ:	۱۷۰ هزار تومان	
یک صفحه داخلی	۱۲۰ هزار تومان	
نیم صفحه داخلی		
ربع صفحه		